

УДК 327

DOI <https://doi.org/10.32782/2312-1815/2026-23-5>

Ігор Гурак

ORCID: 0000-0002-8610-4024

Наталія Пітей

ORCID: 0009-0009-5563-9649

УКРАЇНА У ЗОВНІШНІЙ ПОЛІТИЦІ АДМІНІСТРАЦІЇ БАРАКА ОБАМИ ПІСЛЯ РЕВОЛЮЦІЇ ГІДНОСТІ: ВІЙСЬКОВИЙ ВИМІР

У статті проаналізовано військовий компонент українсько-американського міждержавного діалогу за часів президентства Барака Обами, починаючи з 2014 р. Особливий акцент зроблено на дослідження трансформації підходів офіційного Вашингтону щодо України в умовах зростаючої російської агресії, в тому числі окреслено дипломатичні зусилля, санкційні кроки, законодавчі ініціативи, розкрито її нову роль в рамках політики США у Східній Європі. У цьому контексті головний акцент було зроблено на аналізі «Акту на підтримку свободи України» та Стратегії національної безпеки США від лютого 2015 р. З'ясовано, що не дивлячись зростаючу фінансову та матеріально-технічну підтримку, «українська» політика адміністрації Барака Обами після Революції гідності характеризувалася винятковою обережністю, що найбільшою мірою проявилася через відмову від надання Україні летального озброєння. В контексті дослідження військової допомоги зроблено акцент на вивченні особливостей та значення тренувальних місій і програм на кшталт JMTG-U, IMET, USAI та TCCC, які суттєвим чином вплинули на підвищення боєздатності та професіоналізму нової генерації офіцерського складу української армії, який все більш відходив від радянських традицій управління та наближався до стандартів, які характеризують війська країн НАТО. В кінцевому підсумку встановлено, що військова підтримка з боку США впродовж 2014–2016 рр., не дивлячись на її обмежений характер, виступила вагомим фактором трансформації сектору безпеки і оборони України та відіграла суттєву роль у зміцненні обороноздатності нашої держави.

Ключові слова: Україна, США, Росія, зовнішня політика, санкції, військова допомога, НАТО.

Вступ. У березні 2009 р. держсекретар США Хілларі Клінтон і глава Міністерства закордонних справ РФ Сергей Лавров дали символічний старт перезавантаженню відносин Вашингтона і Москви. Під час цієї події мала місце курйозна ситуація: через технічну помилку на символічній кнопці російською мовою замість «перезавантаження» було надписано «перевантаження» [7]. З початком третього президентського терміну Володимира Путіна стало зрозуміло, що відповідна помилка виявилася пророчою. Суттєві відмінності у підходах сторін щодо протиракетної оборони, контролю над озброєннями, дотримання прав людини та проблем глобальної безпеки призвели до скасування візиту Барака Обами в Москву у вересні 2013 р. [9, с. 102–103], а разом з тим і продемонстрували завершення чергового періоду російсько-американського зближення.

Віра керівництва Кремля у те, що американські спецслужби долучилися до повалення режиму Віктора Януковича, трактування Вашингтоном російського захоплення Криму в якості відмови від окресленого в рамках «перезавантаження» консенсусу щодо ситуації у Східній Європі [1] та зміна правлячих еліт в Україні об'єктивно створювало вікно можливостей для поглиблення українсько-американського стратегічного партнерства, зростання впливу

© І. Гурак, Н. Пітей, 2026

Стаття поширюється на умовах ліцензії відкритого доступу (CC BY 4.0)

США у Східній Європі шляхом тіснішого діалогу із офіційним Києвом. Однак велика кількість дослідників українсько-американських відносин, особливо беручи до уваги майбутню широкомасштабну агресію Росії проти нашої держави, вважає, що це вікно можливостей не було використано належним чином. Особливо критичні зауваження стосуються військового виміру співпраці, в першу чергу беручи до уваги те, що адміністрація Барка Обама так і не зважилася на передачу українській армії летального озброєння.

Метою дослідження є комплексний аналіз військової складової українсько-американського співробітництва за часів президентства Барака Обама після Революції гідності.

Матеріали та методи дослідження. Наукова розвідка ґрунтується головним чином на аналізі американських офіційних джерел, пов'язаних із військовою підтримкою України з боку США. Водночас у статті враховано досвід українських науковців та експертів, в тому числі Миколи Белєскова, Ірини Дудко, Тараса Жовтенко, Віктора Пашкова, Григорія Перепелиці та інших.

Для забезпечення аналізу у статті політики офіційного Вашингтону на українському напрямку в якості елементу ширшої архітектури міжнародної безпеки було використано системний підхід. Структурно-функціональний аналіз дав змогу окреслити механізми надання військової допомоги для України з боку США та роль конкретних американських інституцій у цих процесах. Контент-аналіз було використано для опрацювання офіційних документи. За допомогою порівняльного аналізу здійснювалося співставлення задекларованих намірів та практичних кроків адміністрації Барака Обама щодо України.

Результати та обговорення. Після Революції гідності керівництво США демонструвало зростаючий інтерес до справ, пов'язаних з Україною. Так, вже 6 березня 2014 р., тобто ще до проведення так званого «референдуму» у Криму, Вашингтон запровадив проти РФ перші санкції, які кілька разів розширювалися впродовж наступних тижнів [2]. 17 квітня 2014 р. американський держсекретар Джон Керрі поряд із виконуючим обов'язки міністра закордонних справ України Андрієм Дешицею, високим представником ЄС з питань закордонних справ і політики безпеки Кетрін Ештон та міністром закордонних справ РФ Сергєєм Лавровим взяв участь у женеvській зустрічі, яка мала на меті врегулювання ситуації навколо російської агресії проти України [13, с. 168]. Демонструючи зростаючий санкційний тиск, США 16 липня 2014 р., тобто за день до трагедії зі збиттям над Донеччиною малайзійського літака рейсу МН-17, запровадили секторальні санкції, які серед іншого включали накладання обмежень на російські підприємства військово-промислового комплексу та охоплювали нафтогазовий та банківський сектори РФ [2; 10]. Багатообіцяючою виглядала також законотвора діяльність на українському безпековому треку. Так, до офіційного візиту в США президента України Петра Порошенка (17–18 вересня 2014 р.) у Конгресі було підготовлено так званий «Акт на підтримку свободи України», відповідно до якого пропонувалося надання Україні статусу країни-союзника США поза НАТО [6, с. 48]. Своєрідним логічним підсумком відповідної діяльності може служити Стратегія національної безпеки США, опублікована 6 лютого 2015 р. В документі Росія чітко ідентифікується як агресор, робиться наголос, що росіяни порушили суверенітет та територіальну цілісність України, йдеться про підтримку української держави з боку США [15].

Щоправда, паралельно проявлялися тенденції, які демонстрували надмірну обережність керівництва США та дистанціювання від активної участі у вирішенні російсько-українського конфлікту, який поступово все більше набував рис повноцінної війни. Добрим прикладом тут можуть бути результати згаданої вище конференції у Женеві у квітні 2014 р. Симптоматичним є те, що у підсумковій заяві за її результатами не йшлося місця для вимог про відведення російських військ від кордонів України, скасування рішення Державної думи щодо використання російської армії на території України, анулювання правових рішень, пов'язаних

з анексією Криму, на що робила наголос українська сторона. Натомість, в контексті врахування російських підходів щодо оцінок ситуації в Україні, у заяві не згадано про анексію Криму, не містилося підтвердження територіальної цілісності української держави та були включені вимоги, які мав виконувати не агресор, а об'єкт агресії – Україна [13, с. 168].

Після початку російської агресії у 2014 р. жорстку позицію щодо РФ традиційно займав Конгрес США. Саме він виступав ключовим драйвером санкційної політики, фінансової та військової допомоги Україні, а також чинив політичний тиск на виконавчу владу з метою розширення підтримки Києва [18]. Щоправда, частина законодавчих ініціатив Конгресу, винятково важливих для України, так і не була реалізована. Зокрема, не були затверджені ініційовані чотирма сенаторами «Акт попередження російської агресії» та «Акт сприяння українській безпеці», які передбачали надання Сполученими Штатами Україні статусу «основного союзника поза НАТО», за прикладом Австралії, Ізраїлю чи Південної Кореї [3, с. 196–197]. Як зазначалося вище, восени 2014 р. у Конгресі було схвалено «Акт на підтримку свободи України», який також містив положення про надання відповідного статусу. Однак їх було усунуто із кінцевої редакції документу, який був схвалений Бараком Обамою 18 грудня 2014 р. [12].

Багато питань, щодо належного реагування на актуальні на той час виклики і насамперед у контексті питань, пов'язаних із Україною, викликає вже згадана Стратегія національної безпеки США, затверджена в лютому 2015 р. Серед українських дослідників висловлюються думка, що попри її схвалення під час війни між найбільшою світовою та європейською державами, вона виглядає найбільш поміркованою серед подібного роду документів, в тому числі беручи, до уваги Стратегію національної безпеки США зразка 2010 р. [4, с. 63]. Зокрема, в документі, попри однозначно критичну оцінку діяльності Росії на українському треку, так і не було вміщено положення про можливість надання Україні летального озброєння. В документі робиться чіткий акцент на зобов'язання США відповідно до статті 5 Північноатлантичного договору, наголошується на підвищені оперативності реагування через навчання і тренування задля зміцнення впевненості союзників офіційного Вашингтону в Європі. Водночас на цьому фоні формулювання про підтримку партнерів¹, з тим щоб вони могли «ефективніше співпрацювати зі Сполученими Штатами Америки та НАТО, а також забезпечувати власну оборону» [15], виглядає відверто слабким. Після цього автори документу, вдаючись до тверджень, які в Кремля традиційно розцінювали як прояв слабкості, вказували про залишені «відкритими двері для широкої співпраці з Росією», якщо вона повернеться на шлях поваги до суверенітету та демократичного розвитку сусідніх держав [15].

Переходячи від аналізу меседжів, які офіційний Вашингтон спрямовував до українців після початку російської агресії до практичних кроків на цьому напрямку, варто чітко ідентифікувати позицію керівництва України щодо питання військової допомоги для нашої держави з боку США. У цьому контексті варто зазначити, що вже 12 березня 2014 р. українськи прем'єр-міністр Арсеній Яценюк в ході зустрічі із президентом Бараком Обамою висловив прохання щодо надання Україні зброї, боєприпасів та розвідувальних даних. З подібним проханням до керівництва США звертався невдовзі після сього обрання на посаду президента Петро Порошенко [4, с. 62].

Зі свого боку, керівництво Білого дому в цей час продемонструвало готовність до поглиблення, розширення та інтенсифікації різнопланової співпраці із Україною. Координатором цього напрямку американської зовнішньої політики було визначено віце-президента Джо Байдена. Для кращого розуміння рівня тогочасного українсько-американського діалогу варто відмітити, що впродовж 2014–2016 рр. Джо Байден відвідував Київ шість разів. Поряд

¹ До яких поряд з Грузією та Молдовою включено Україну.

з ним в окреслений період часу візити в Україну здійснювали держсекретар Джон Керрі (двічі), міністр фінансів Джек Лью, міністр торгівлі Пенні Прітцкер, представники Конгресу.

Значною мірою ця співпраця була зорієнтована на підтримку української держави у військовій сфері. Зокрема, впродовж 2014 р. Україна отримала від США фінансову допомогу у розмірі \$320 млн, з яких \$118 млн призначалися на військові цілі. В наступні роки спостерігалася чітка тенденцію до зростання американської військової допомоги: у 2015 р. вона становила \$175 млн, у 2016 р. зросла практично вдвічі та досягла \$335 млн [8, с. 110–113].

Станом на 4 червня 2014 р. США почали реалізацію комплексу заходів із надання Україні нелетальної військової допомоги, спрямованої на підвищення обороноздатності та матеріально-технічного забезпечення українських сил безпеки. Ця допомога включала як прямі поставки обладнання, так і фінансування через спеціалізовані урядові програми США. Зокрема, було оголошено про додатковий транш у розмірі 5 млн дол., призначений для закупівлі та передачі українській стороні засобів індивідуального захисту та технічного забезпечення, зокрема бронезилетів, приладів нічного бачення та додаткових засобів зв'язку. Зазначене фінансування доповнювало раніше надану допомогу, яка включала приблизно 300 тис. готових індивідуальних раціонів харчування, доставлених до України у березні 2014 р. Крім того, у межах програм іноземного військового фінансування було забезпечено постачання різноманітних матеріально-технічних засобів для підтримки Збройних сил України, серед яких медичне обладнання, елементи індивідуального спорядження військовослужбовців (зокрема шоломи та спальні мішки), установки для очищення води, обладнання для знешкодження вибухонебезпечних предметів, а також портативні радіостанції.

Окремим напрямом американської підтримки стало використання ресурсів урядової програми «Спільне зменшення загрози» (анг. Cooperative Threat Reduction). У межах цієї ініціативи було виділено фінансування для зміцнення матеріально-технічного забезпечення Державної прикордонної служби України. Підтримка передбачала постачання різноманітного обладнання, зокрема спеціального одягу, польових укриттів, малих електрогенераторів, ручних паливних насосів, інженерного обладнання, засобів зв'язку, транспортних засобів, а також індивідуального тактичного спорядження нелетального призначення.

Крім того, станом на зазначену дату Посольство США в Києві здійснило закупівлю та доставку значної кількості матеріально-технічних ресурсів для потреб українських прикордонників. Серед переданого обладнання були укриття, розраховані на розміщення до 20 осіб, спальні мішки, адаптери для паливних фільтрів, колючий дріт, патрульні ліхтарі, системи периметральної сигналізації, паливні насоси, автомобільні акумулятори, запасні шини, біноклі, інженерна техніка (зокрема екскаватори), вантажні автомобілі, електрогенератори, морозильні камери для зберігання харчових продуктів, польові печі та засоби зв'язку. Передане обладнання використовувалося Державною прикордонною службою України для моніторингу та охорони державного кордону, що мало важливе значення в умовах загострення безпекової ситуації після початку російської агресії [23].

Слід наголосити, що починаючи із 2014 р. на США припало більше 90 % військової допомоги, яку українці отримали з-за кордону. Американська допомога в той час становила орієнтовно 5–6 % від військового бюджету України та кардинально не змінювала балансу сил на Донбасі. Водночас вона була важливим геополітичним сигналом [8, с. 112] як для союзників, так і для країни-агресора.

Таким чином, впродовж 2014–2016 рр. зростали розміри військової фінансової підтримки з боку США та номенклатура товарів військового призначення. Інша справа, що офіційному Києву так не вдалося переконати команду Біла Клінтона у необхідності зняття заборони на постачання в Україну летального озброєння. При цьому варто наголосити, що «Акт на підтримку свободи України» передбачав, що американський президент володіє

повноваженнями, щоб надати дозвіл на передачу українським військовим протитанкової та бронейної зброї [12]. Так само до завершення президентської каденції Барака Обами не були зняті обмеження, які забороняли американським військовим компаніям здійснювати комерційні продажі зброї в Україну без посередників [5].

Варто додати, що у контексті трансформації сектору безпеки і оборони України після 2014 р. особливого значення набули міжнародні навчальні програми та ініціативи, спрямовані на підвищення боєздатності та професіоналізації ЗСУ. З огляду на виклики, пов'язані зі зміною безпекового середовища та початком збройного конфлікту на сході держави, постала нагальна потреба у реформуванні підходів до підготовки особового складу, управління військами та впровадження сучасних стандартів ведення бойових дій.

Важливу роль у цьому процесі відіграли США, які ініціювали низку навчальних програм та тренувальних місій, спрямованих на розвиток інституційної спроможності української армії. Зокрема, реалізовані заходи охоплювали підготовку підрозділів за стандартами НАТО, удосконалення системи військової освіти, розвиток навичок тактичної медицини, а також впровадження сучасних підходів до командування та управління.

Такі програми як Об'єднана багатонаціональна навчальна група – Україна (анг. Joint Multinational Training Group – Ukraine, JMTG-U), Безстрашний охоронець (анг. Fearless Guardian), Міжнародна військова освіта та підготовка (анг. International Military Education and Training, IMET), а також підготовка за стандартами Допомоги пораненим у тактичних боях (анг. Tactical Combat Casualty Care, TCCC), стали важливим чинником переходу Збройних сил України від пострадянської моделі функціонування до більш гнучкої, професійної та сумісної з арміями країн-членів НАТО системи.

Об'єднана багатонаціональна навчальна група – Україна – це назва місії з навчання Збройних Сил України, яка останніми роками проводиться в Графенвері, Німеччина. Починаючи з 2015 р. навчання здійснювалося в Центрі бойової підготовки в Яворові в Міжнародному центрі миротворчості та безпеки в Україні [14]. Важливою особливістю JMTG-U є її багаторівневий підхід до навчання, що поєднує індивідуальну, колективну та штабну підготовку, а також формування власного інструкторського складу Збройних сил України. Програма передбачала підготовку батальйонів у межах ротаційних курсів, що тривали близько двох місяців, із поступовим переходом до самостійного відтворення отриманих знань українською стороною. Участь міжнародних партнерів сприяла не лише підвищенню боєздатності українських підрозділів, але й формуванню інституційної спроможності системи військової підготовки загалом [16].

Навчальна місія Безстрашний охоронець стала однією з перших масштабних ініціатив США, спрямованих на підготовку українських військових після початку збройного конфлікту у 2014 р. Її реалізація розпочалася у 2015 р. на базі Міжнародного центру миротворчості та безпеки, де американські інструктори здійснювали підготовку підрозділів Національної гвардії України. Програма охоплювала широкий спектр напрямів, зокрема індивідуальну вогневу підготовку, тактику дій малих підрозділів, протидію саморобним вибуховим пристроям, а також основи взаємодії в умовах сучасного бою. Основною метою місії було підвищення рівня боєздатності українських формувань та їх адаптація до стандартів, прийнятих у країнах-членах НАТО [22]. Важливою характеристикою Безстрашний охоронець стала її орієнтація на практичну підготовку та формування навичок, необхідних для ведення бойових дій в умовах гібридного конфлікту. У процесі навчання значна увага приділялася розвитку лідерських якостей командирів нижчої ланки, удосконаленню системи управління підрозділами та підвищенню рівня взаємосумісності з підрозділами країн-партнерів.

Програма Міжнародна військова освіта та підготовка є одним із ключових інструментів довгострокової співпраці між Україною та США у сфері розвитку професійного військового

персоналу. Вона була започаткована ще у 1992 р. та передбачає навчання українських військовослужбовців і цивільних фахівців у провідних військових навчальних закладах США. У межах цієї програми офіцери Збройних сил України проходять підготовку у таких інституціях, як Командно-штабний коледж армії США та Військово-морський коледж США, що забезпечує поглиблене вивчення військового мистецтва, стратегічного планування та управління оборонними ресурсами. Участь у програмі також сприяє підвищенню рівня володіння англійською мовою, що є важливою передумовою для інтеграції до багатонаціональних операцій та структур НАТО [21]. Важливою особливістю IMET є її орієнтація на формування інституційної спроможності та впровадження західних стандартів військової освіти і управління. Програма забезпечує не лише індивідуальну підготовку, але й сприяє трансформації всієї системи військового управління через підготовку офіцерів, здатних впроваджувати сучасні підходи у Збройних силах України. У довгостроковій перспективі це сприяє формуванню професійного офіцерського корпусу та модернізації системи військової освіти відповідно до євроатлантичних стандартів [24].

Підготовка за стандартами тактичної медицини ТССС стала одним із ключових напрямів реформування системи медичного забезпечення Збройних сил України після 2014 р. Зазначений підхід, розроблений у США, передбачає надання медичної допомоги пораненим безпосередньо в умовах бойових дій із урахуванням тактичної обстановки. У межах міжнародної військової допомоги українські військовослужбовці проходили навчання за протоколами ТССС, які включають допомогу під вогнем, тактичну допомогу в польових умовах та евакуацію поранених. Впровадження цих стандартів дозволило суттєво підвищити ефективність домедичної допомоги та знизити рівень бойових втрат. Важливою особливістю ТССС є її орієнтація на стандартизацію дій особового складу у критичних ситуаціях та максимальне збереження життя поранених на догоспітальному етапі. Програма передбачає підготовку не лише медичного персоналу, але й усіх військовослужбовців, що відповідає сучасним підходам до організації медичного забезпечення в арміях країн-членів НАТО. Її впровадження в Україні здійснювалося за підтримки міжнародних партнерів, насамперед США, і стало важливим елементом переходу до сучасної системи військової медицини, орієнтованої на принципи доказової медицини та бойового досвіду [11; 17].

Окреме місце у системі військової підтримки України займає Ініціатива допомоги Україні в безпеці (анг. Ukraine Security Assistance Initiative, USAI). Ця комплексна програма фінансується Міністерством оборони США й передбачає розширення можливостей України в ефективному захисті від російської агресії шляхом навчання, забезпечення обладнанням та реалізації консультативних програм. Вона була запроваджена Конгресом США як окремий механізм фінансування заходів, спрямованих на зміцнення оборонних спроможностей України та підтримку реформування її сектору безпеки і оборони. USAI передбачає надання фінансових ресурсів Міністерству оборони США для реалізації програм допомоги українським Збройним силам. На відміну від деяких інших механізмів безпекової підтримки, ця ініціатива фінансує закупівлю обладнання, військової техніки, послуг і підготовки, що здійснюється через контракти з оборонними підприємствами [19]. У межах програми фінансуються заходи, пов'язані з модернізацією систем командування та управління, розвитком військової розвідки, кібербезпеки, логістичного забезпечення, а також підготовкою військового персоналу [20].

Висновки. Третя президентська каденція Володимира Путіна характеризується суттєвим погіршенням відносин Кремля із західними партнерами РФ. Цей процес почався у 2012 р., однак особливої динаміки набув після початку російської агресії проти України. Зростання напруження у діалозі Вашингтону та Москви, за умови втечі з України Віктора Януковича та ключових представників його команди, об'єктивно відкривало перед США

нові можливості у плані посилення американської присутності у Східній Європі. Оптимальним шляхом, виходячи з того, що команда Барака Обама традиційно протидіяла зусиллям керівництва РФ встановити свій контроль над країнами так званого «пострадянського простору», було поглиблення відносин з Україною та надання військової підтримки нашій державі з метою стримування агресивних кроків керівництва Кремля. Ініціативи офіційного Вашингтону продовж 2014–2016 рр. дають підстави для тверджень про посилення інтересу з його боку до процесів в Україні. Це супроводжувалося зростанням заангажованості США у події, пов'язані із протидією Росії на українському напрямку. На практиці, тут йдеться про дипломатичні зусилля, накладення на РФ санкційних обмежень, законодавчі кроки. Окремий важливий напрям зусиль США – зростаюча військова підтримка. В основі своєї українські дослідники та експерти характеризуючи військову допомогу, яку Україна отримувала від США впродовж 2014–2016 рр., цілком слушно акцентують увагу на її обмеженому характері та блокуванні летального озброєння. В той самий час ми повинні констатувати зростаючу фінансову підтримку, передбачену для військових потреб України, поступове розширення номенклатури засобів військового призначення, які передавалися українським військовослужбовцями. На особливу увагу заслуговують низка програм підготовки українських військових, яка бере свій початок саме з окресленого в рамках публікації періоду. Варто наголосити, що перевага офіцерського складу української армії у плані застосування сучасних підходів до командування та управління військовими формування різного рівня, значною мірою є результатом функціонування програм Безстрашний охоронець, Ініціатива допомоги Україні в безпеці, Міжнародна військова освіта та підготовка, Об'єднана багатонаціональна навчальна група – Україна.

Література:

1. Белесков Микола. Україна у зовнішній політиці адміністрації Барака Обама. *WordPress*. URL: <https://micolabslsskov.wordpress.com/page/2/>.
2. Бушуєв Михайло. Санкції, які С ША запровадили проти РФ за останні п'ять років. *Deutsche Welle*. URL: <https://www.dw.com/uk/санкції-які-сша-запровадили-проти-росії-за-останні-пять-років/a-37309970>.
3. Гурак Ігор. *Американський чинник у політиці України. Українсько-польські відносини в умовах гібридних загроз безпеці: Монографія* / [В. Балюк, М. Дорошко, В. Копійка та ін.]; наук. ред. В. Балюк, М. Дорошко. Київ: Ніка-Центр; Люблін: Видавництво УМКС, 2019. С. 192–203.
4. Дубко І.Д. Феномен стратегічного партнерства США і України: ретроспектива і сучасність. *Актуальні проблеми всесвітньої історії: стратегії партнерства і співробітництва в міжнародних відносинах: Збірник наукових праць*. Київ, 2015. С. 57–67.
5. Дутко Володимир. Воєнно-технічна співпраця України та США. *PolUkr.net*. URL: <https://www.polukr.net/uk/blog/2022/02/vojenno-techniczna-spiwpraca-ukraini-ta-ssza/>.
6. Жовтенко Т.Г. Політика міжнародної військової підтримки Сполучених Штатів Америки як фактор реформування глобальної безпекової архітектури світу. *Актуальні проблеми міжнародних відносин*. 2014. Вип. 123 (ч. I). С. 44–51.
7. Клінтон і Лавров виконали перезавантаження з помилками. *Українська правда*. URL: <https://www.pravda.com.ua/news/2009/03/06/3787913/>.
8. Пашков Віктор. Динаміка українсько-американських відносин за часів адміністрації Б. Обама (2014–2016 рр.). *Міжнародні та політичні дослідження*. 2021. Вип. 34. С. 107–122.
9. Пітей Наталія. Американсько-російські політичні відносини впродовж другого президентського терміну Барака Обама: український контекст. *Тенденції та перспективи розвитку науки і освіти в умовах глобалізації: Зб. наук. праць*. Переяслав-Хмельницький, 2017. Вип. 22. С. 101–108.
10. США ввели нові санкції проти Росії. *Європейська правда*. URL: <http://www.eurointegration.com.ua/news/2014/07/16/7024245/>.
11. American course of tactical medicine. TCCC Ukraine. URL: <https://tccc.org.ua/en>.

12. H.R.5859 – Ukraine Freedom Support Act of 2014. *Congress.gov*. URL: <https://www.congress.gov/bill/113th-congress/house-bill/5859/text>.
13. Hurak Ihor. Rosyjska obecność militarna oraz dyplomacja rosyjska w kontekście konfliktu na wschodzie Ukrainy. *Wschód Europy. Studia Humanistyczno-Społeczne*. 2015. Vol. 1, № 2. S. 161–182.
14. JOINT MULTINATIONAL TRAINING GROUP–UKRAINE. *DVIDS*. URL: <https://www.dvidshub.net/feature/jmtgu>.
15. National Security Strategy. February 2015. *The White House (Archive)*. URL: https://obamawhitehouse.archives.gov/sites/default/files/docs/2015_national_security_strategy_2.pdf.
16. New JMTG-U training rotation begins for Ukrainian Soldiers. U.S. Army. *U.S. Army*. URL: <https://www.army.mil/article/176477>.
17. Tactical Combat Casualty Care Handbook. *U.S. Army*. URL: <https://api.army.mil/e2/c/downloads/2023/01/19/31e03488/17-13-tactical-casualty-combat-care-handbook-v5-may-17-distro-a.pdf>.
18. Ukraine Freedom Support Act of 2014. *Congress.gov*. URL: <https://www.congress.gov/bill/113th-congress/house-bill/5859>.
19. Ukraine Security Assistance Initiative. *Defense Security Cooperation Agency (DSCA)*. URL: <https://samm.dscamilitary.com/program/USAI>.
20. Ukraine Security Assistance Initiative / Congressional Research Service. Washington, 2023. *Congressional Research Service*. URL: <https://crsreports.congress.gov>.
21. Ukraine’s Defense Engagement with the United States. *Journal of International Affairs. Columbia SIPA*. URL: <https://jia.sipa.columbia.edu/news/ukraines-defense-engagement-united-states>.
22. U.S. Army. US begins second phase of Ukrainian training, equipping mission. *U.S. Army*. URL: <https://www.army.mil/article/159211>.
23. U.S. Security Assistance to Ukraine, June 4, 2014. *The White House (Archive)*. URL: <https://obamawhitehouse.archives.gov/the-press-office/2014/06/04/fact-sheet-us-security-assistance-ukraine>.
24. U.S.-Ukraine Military Relations. U.S. Department of Defense. *U.S. Department of Defense*. URL: <https://media.defense.gov/2023/May/04/2003215492/-1/-1/0/1695.PDF>.

References:

1. Bielieskov, M. Ukraina u zovnishnii politytsi administratsii Baraka Obamy [Ukraine in the foreign policy of the Barack Obama administration]. Retrieved from: <https://mikolabslsskov.wordpress.com/page/2/> [in Ukrainian].
2. Bushuiev, M. Sanktsii, yaki SShA zaprovadyly proty RF za ostanni piat rokiv [Sanctions imposed by the USA against the Russian Federation over the past five years]. *Deutsche Welle*. Retrieved from: <https://www.dw.com/uk/санкції-які-сша-запровадили-проти-росії-за-останні-пять-років/a-37309970> [in Ukrainian].
3. Hurak, I. (2019). Amerykanskyi chynnyk u politytsi Ukrainy [The American factor in Ukraine’s policy]. In V. Baliuk, M. Doroshko (Eds.), *Ukrainsko-polski vidnosyny v umovakh hibrydnykh zahroz bezpetsi* [Ukrainian-Polish relations under hybrid security threats]. Kyiv: Nika-Tsent; Lublin: Vydavnytstvo UMCS, 192–203 [in Ukrainian].
4. Dubko, I.D. (2015). Fenomen stratehichnoho partnerstva SShA i Ukrainy: retrospektyva i suchasnist [The phenomenon of strategic partnership between the USA and Ukraine: retrospective and modernity]. *Aktualni problemy vsesvitnoi istorii*, 57–67 [in Ukrainian].
5. Dutko, V. Voinenno-tekhnichna spivpratsia Ukrainy ta SShA [Military-technical cooperation between Ukraine and the USA]. *PolUkr.net*. Retrieved from: <https://www.polukr.net/uk/blog/2022/02/vojenno-techniczna-spivpraca-ukraini-ta-ssza/> [in Ukrainian].
6. Zhovtenko, T.H. (2014). Polityka mizhnarodnoi viiskovoi pidtrymky Spoluchenykh Shtativ Ameryky yak faktor reformuvannia hlobalnoi bezpekovoi arkhitektury svitu [U.S. international military support policy as a factor in reforming the global security architecture]. *Aktualni problemy mizhnarodnykh vidnosyn*, 123(1), 44–51 [in Ukrainian].
7. Klinton i Lavrov vykonaly Perezavantazhennia z pomylkamy [Clinton and Lavrov carried out a reset with mistakes]. *Ukrainska pravda*. Retrieved from: <https://www.pravda.com.ua/news/2009/03/06/3787913/> [in Ukrainian].

8. Pashkov, V. (2021). Dynamika ukraïnsko-amerykanskykh vidnosyn za chasiv administratsii B. Obamy (2014–2016 rr.) [Dynamics of Ukrainian-American relations during the Obama administration (2014–2016)]. *Mizhnarodni ta politychni doslidzhennia*, 34, 107–122 [in Ukrainian].
9. Pitei, N. (2017). Amerykansko-rosiïski politychni vidnosyny vprodovzh druhooho prezidentskoho terminu Baraka Obamy: ukraïnskyi kontekst [U.S.-Russian political relations during Barack Obama's second presidential term: the Ukrainian context]. *Tendentsii ta perspektyvy rozvytku nauky i osvity v umovakh hlobalizatsii*, 22, 101–108 [in Ukrainian].
10. SShA vvely novi sanktsii proty Rosii [The USA imposed new sanctions against Russia]. *Yevropeiska pravda*. Retrieved from: <http://www.euointegration.com.ua/news/2014/07/16/7024245/> [in Ukrainian].
11. American course of tactical medicine. TCCC Ukraine. Retrieved from: <https://tccc.org.ua/en>.
12. H.R.5859 – Ukraine Freedom Support Act of 2014. Congress.gov. Retrieved from: <https://www.congress.gov/bill/113th-congress/house-bill/5859/text>.
13. Hurak, I. (2015). Rosyjska obecność militarna oraz dyplomacja rosyjska w kontekście konfliktu na wschodzie Ukrainy. *Wschód Europy*, 1(2), 161–182.
14. Joint Multinational Training Group–Ukraine. DVIDS. Retrieved from: <https://www.dvidshub.net/feature/jmtgu>.
15. National Security Strategy. (2015). The White House. Retrieved from: https://obamawhitehouse.archives.gov/sites/default/files/docs/2015_national_security_strategy_2.pdf.
16. U.S. Army. New JMTG-U training rotation begins for Ukrainian Soldiers. Retrieved from: <https://www.army.mil/article/176477>.
17. Tactical Combat Casualty Care Handbook. U.S. Army. Retrieved from: <https://api.army.mil/e2/c/downloads/2023/01/19/31e03488/17-13-tactical-casualty-combat-care-handbook-v5-may-17-distro-a.pdf>.
18. Ukraine Freedom Support Act of 2014. Congress.gov. Retrieved from: <https://www.congress.gov/bill/113th-congress/house-bill/5859>.
19. Ukraine Security Assistance Initiative. Defense Security Cooperation Agency. Retrieved from: <https://samm.dsca.mil/program/USAI>.
20. Congressional Research Service. (2023). Ukraine Security Assistance Initiative. Retrieved from: <https://crsreports.congress.gov>.
21. Ukraine's Defense Engagement with the United States. *Journal of International Affairs*. Retrieved from: <https://jia.sipa.columbia.edu/news/ukraines-defense-engagement-united-states>.
22. U.S. Army. US begins second phase of Ukrainian training, equipping mission. Retrieved from: <https://www.army.mil/article/159211>.
23. U.S. Security Assistance to Ukraine (2014). The White House. Retrieved from: <https://obamawhitehouse.archives.gov/the-press-office/2014/06/04/fact-sheet-us-security-assistance-ukraine>.
24. U.S. Department of Defense. U.S.-Ukraine Military Relations. Retrieved from: <https://media.defense.gov/2023/May/04/2003215492/-1/-1/0/1695.PDF>.

Ihor Hurak, Nataliia Pitei. Ukraine in the Foreign Policy of the Barack Obama Administration after the Revolution of Dignity: The Military Dimension

The article analyzes the military component of the Ukrainian-American interstate dialogue during the presidency of Barack Obama, starting from 2014. Particular emphasis is placed on examining the transformation of Washington's official approaches toward Ukraine in the context of increasing Russian aggression, including an outline of diplomatic efforts, sanctions policy, and legislative initiatives, as well as the identification of Ukraine's evolving role within U.S. policy in Eastern Europe. In this regard, special attention is given to the analysis of the Ukraine Freedom Support Act of 2014 and the U.S. National Security Strategy February 2015. It is established that, despite growing financial and material-technical assistance, the Obama administration's "Ukraine policy" after the Revolution of Dignity was characterized by notable caution, most clearly reflected in the refusal to provide Ukraine with lethal weapons. Within the framework of examining military assistance, particular focus is placed on training missions and programs such as JMTG-U, IMET, USAI, and TCCC, which significantly contributed to enhancing the combat effectiveness and professionalism of a new generation of Ukrainian military officers, gradually moving away from Soviet management traditions and aligning more

closely with NATO standards. Ultimately, it is found that U.S. military support in 2014–2016, despite its limited nature, became an important factor in the transformation of Ukraine's security and defense sector and played a significant role in strengthening the country's defense capabilities.

Key words: *Ukraine, USA, Russia, foreign policy, sanctions, military assistance, NATO.*

Відомості про авторів:

Гурак Ігор – кандидат історичних наук, доцент, декан факультету історії, політології і міжнародних відносин, професор кафедри міжнародних відносин, Карпатський національний університет імені Василя Стефаника.

Пітей Наталія – аспірант кафедри політичних наук, Карпатський національний університет імені Василя Стефаника.

Дата першого надходження статті до видання: 15.03.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 09.04.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті: 27.05.2026